

Sterlet (*Acipenser ruthenus*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Acipenser ruthenus*

Synonymer: *A. dubius*, *A. gmelini*, *A. kamensis*, *A. kostera*, *A. marsiglii*, *A. pygmaeus*, *A. ruzskyi*

Kaldenavn: Sterlet

Sterlet, Foto: Henrik Carl

Beskrivelse: Kroppen er langstrakt og slank.

Halens øvre flig er længere end den nedre.

Munden er lille. Snuden er oftest lang, tilspidset og let opadbøjet. Der er fire skægtråde på undersiden af snuden, og de er frynsede på den ydre del. Langs kroppen findes fem rækker af benplader/benskjolde. De 56-71 sideskjalde er så tætsiddende, at de nærmest kan danne en sammenhængende vold. Ryggen er typisk grålig, brunlig eller sort. Bugen er lysere. Sterletten sælges også i en gullig/hvidlig variant til havedamme. Sterletten er den mindste af størarterne i Danmark. Den bliver op til 125 cm og 16 kg, men er sjældent over 100 cm og 6-6,5 kg¹. I Danmark er der fanget sterletter op til godt 4 kg.

Forvekslingsmuligheder

Med det hajlignende udseende, de fem rækker af benplader og fire skægtråde, kan sterletten umiddelbart kun forveksles med andre størarter. Den minder mest om den sibiriske stør, fra hvilken den kan kendes på, at de 11-27 gællegitterstave er forholdsvis smalle og uden knuder, mens den sibiriske stør har 20-49 vifteformede gællegitterstave med små knuder. Sterletten har som hovedregel flere sideskjalde end den sibiriske stør (56-71 vs. 32-62), og så bliver den ikke nær så stor (den sibiriske stør kan blive ca. 200 cm).

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Sterletten er naturligt udbredt i floder med tilløb til Sortehavet, Det Azovske Hav og Det Kaspiske Hav samt i Sibirien fra Ob mod øst til Yenisei^{1,2}. Nogle bestande vandrede tidligere ud i havet, men de er nu udryddet², og også andre steder er den gået tilbage³. Som følge af udsætninger og udslip er den introduceret til mange europæiske lande, men der er ikke fundet oplysninger om, at der er opstået ynglebestande. Sterletten er en almindelig størart i havecentrene, men de fleste registreringer i naturen herhjemme stammer fra målrettede udsætninger i put-and-take-søerne. Fiskeatlassets kortlægning har påvist udsætning i tre put-and-take-søer herhjemme samt i og nogle få private søer. Alle steder er den udsat i meget lavt antal.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings-potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme-hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
1	1	1	1	1	1	4	6

Spredningspotentiale: 1 (lav). Spredningspotentialet for sterletten vurderes som lavt. Den udsættes især i lukkede put-and-take-søer, hvorfra der ikke er registreret sekundær spredning. Da den ikke er i stand til at yngle i vores natur, er spredning uden menneskelig indblanding ikke sandsynlig.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 1 (lav). Levestedets bevaringsværdi er vurderet til lavt. Den findes næsten udelukkende udsat i put-and-take-søer af begrænset naturværdi samt i nogle få andre stærkt menneskepåvirkede søer.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 1 (lav). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til lav. Sterletter lever især af små bunddyr som insektlarver, bløddyr og orme. Som andre størarter er den dog ret opportunistisk og tager fx ofte fiskeæg³. Kun ved en meget stor bestandstæthed kan den tænkes at påvirke hjemmehørende arter negativt, og uden mulighed for at yngle, er det usandsynligt, at det sker. I de få put-and-take-søer, hvor den er blevet udsat, er den kun udsat i et meget lavt antal, og der er ikke grund til at tro, at det vil ændre sig, da den i kraft af sin lille størrelse slet ikke appellerer til lystfiskerne på samme måde som de større arter. Heller ikke udsætninger fra havedamsejere, der er blevet træt af deres fisk, vil formentlig have nogen betydning, for fiskene er så dyre, at de sjældent købes i større antal, og mange går tabt i havedammene, før de har mulighed for at ende i naturen.

Påvirkning af økosystemer: 1 (lav). Påvirkning af økosystemer er vurderet til lav. Da det er usandsynligt, at arten vil danne ynglebestande herhjemme, og den kun udsættes helt fåtalligt, kommer antallet næppe nogen steder så højt op, at sterletterne vil have nogen betydning for økosystemerne.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for sterletten er lave. Indtil videre er de kun udsat med lystfiskeri som formål, og her er de af (begrænset) økonomisk værdi. De udsatte fisk vil let kunne opfiskes med gællegarn, hvis man skulle ønske det.

Helbredseffekter: 1 (ingen). Der er ingen kendte negative helbredseffekter for sterletten. Både kød og æg (kaviar) spises, og tidligere var der fx et stort fiskeri i Volgafloden. Nu til dags stammer størstedelen af produktionen fra opdræt, hvilket er grunden til, at arten findes i handlen.

Total score = 6

Kilder

¹ Sokolov, L.I. & Vasil'ev, V.P. 1989. *Acipenser ruthenus* Linnaeus, 1758. P. 227-262 in: Holcik, J. (ed.). The Freshwater Fishes of Europe. Vol. 1, Part II. General Introduction to Fishes. Acipenseriformes. AULA-Verlag Wiesbaden.

² Kottelat, M. & Freyhof, J. 2007. Handbook of European Freshwater Fishes. Kottelat, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany.

³ Gessner, J., Freyhof, J. & Kottelat, M. 2010. *Acipenser ruthenus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2010: e.T227A13039007.